നിരാകരണ പത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്താടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാര കക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

കൊമേഴ്സ്യൽ ടാക്സസ് ഓഫീസർ

v.

മെസ്സേഴ്സ് ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോർ

(2011-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.2217)

2020 ഏപ്രിൽ 27

[ജസ്റ്റിസ് ദീപക് ഗുപ്ത, ജസ്റ്റിസ് അനിരുദ്ധ ബോസ്]

1956-ലെ കേന്ദ്ര വില്പന നികുതി നിയമം – 3-ാം വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണം; 6-ാം വകുപ്പ്- അന്തർസംസ്ഥാന വിൽപന – 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഇളവിന്റെ ആനുകൂല്യം – കൈമാറ്റത്തിനായി ചരക്കുകൾ വാഹകനെ ഏൽപ്പിക്കുന്നു – അവിടെ നിന്ന് സാധനങ്ങൾ ഡെലിവറി എടുക്കുന്നതിന് ഒരു സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കാൻ കഴിയുമോ എന്ന ചോദ്യം – ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട സർക്കുലറുകൾ, വാഹകരുടെ ഗോഡൗണിൽ 30 ദിവസത്തിലധികം (പിന്നീടുള്ള സർക്കുലർ പ്രകാരം) സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നത് ഒരു കട്ട്-ഓഫ് കാലയളവായി കണക്കാക്കി – ആ തീയതിക്ക് ശേഷം, നികുതിദായകൻ സാധനങ്ങളുടെ പരോക്ഷമായ കൈപ്പറ്റൽ നടത്തിയതായി കണക്കാക്കപ്പെടുകയും, ആ കാലയളവിനുശേഷം സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിൽ നടക്കുന്ന വിൽപന പ്രാദേശിക വിൽപനയായി കണ്ട് സംസ്ഥാന നിയമപ്രകാരം വിൽപന നികുതി ചുമത്തുകയും ചെയ്തു – ആദ്യത്തെ സെറ്റ് അപ്പീലുകളിൽ (2011-ലെ സി.എ നം.2217 & 2011-ലെ സി.എ നം.2220), ഹൈക്കോടതി രണ്ട് സർക്കുലറുകളും റദ്ദാക്കി – മറ്റൊരു സെറ്റ് അപ്പീലുകളിലും (സി.എ നം.10000 2011-ലെ & സി.എ നം.10001 2011-ലെ), മേൽപ്പറഞ്ഞ വിധി പിന്തുടർന്ന്, സംസ്ഥാന നിയമപ്രകാരം നികുതി ചുമത്തിയ നിയമപരമായ അധികാരികളുടെ

ഉത്തരവുകൾ ഹൈക്കോടതി റദ്ദാക്കുകയും രണ്ട് സർക്കുലറുകളും അസാധുവാക്കുകയും ചെയ്തു – വിധിച്ചു : 3-ാം വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണത്തിൽ ഒരു നിയമപരമായ സങ്കൽപ്പം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു – ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള ചരക്കുനീക്കം അവസാനിക്കുന്നത്, കൈമാറ്റത്തിനായി കാരിയറിനെ ഏൽപ്പിച്ച സാധനങ്ങൾ, ആ കാരിയറിൽ നിന്ന് എപ്പോൾ ഡെലിവറി എടുക്കുന്നുവോ ആ സമയത്താണ് എന്നതാണ് ആ സങ്കൽപ്പം – പ്രസ്തുത വ്യവസ്ഥയിൽ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' എന്നൊരു ആശയം നേരിട്ടോ പരോക്ഷമായോ ഇല്ല – ആ വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, 3(b) വകുപ്പിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി, ഡെലിവറി എടുക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ചരക്കുകളുടെ നീക്കം അവസാനിക്കുകയുള്ളൂ – ഡെലിവറി നടക്കേണ്ട സമയപരിധി നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് 'ഡെലിവറി' എന്ന പദത്തെ അത് പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നില്ല – അതിനാൽ, സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നത് അനുവദനീയമല്ല – നികുതി നിയമങ്ങളിൽ അനുമാനങ്ങൾക്ക് സ്ഥാനമില്ലെന്ന് 2011-ലെ സി.എ നം.2217-ൽ അപവദിത വിധിയിൽ ഹൈക്കോടതി ശരിയായി നിരീക്ഷിച്ചു – നാല് അപ്പീലുകളിലുമുള്ള ഹൈക്കോടതി വിധിന്യായങ്ങളിൽ ഇടപെടുന്നില്ല – 1954-ലെ രാജസ്ഥാൻ വില്പന നികുതി നിയമം– 1930-ലെ സെയിൽ ഓഫ് ഗുഡ്സ് നിയമം– 51-ാം വകുപ്പ് – നിയമങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനം.

അപ്പീലുകൾ തള്ളിക്കൊണ്ട്, കോടതി ഇപ്രകാരം

വിധിച്ചു: 1.1 ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോർ എതിർകക്ഷിയായ ഈ അപ്പീലുകളിൽ, ചരക്കുകൾ ലക്ഷ്യസ്ഥാനമായ സംസ്ഥാനത്ത് എത്തിയതിന് ശേഷമാണ് ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകളുടെ കൈമാറ്റം നടന്നത്. എന്നാൽ ചരക്കുകൾ കൈമാറ്റത്തിനായി ഒരു കാരിയറിനെ ഏൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണം വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ചരക്കുകൾ കാരിയറിനെ ഏൽപ്പിക്കുന്ന സമയത്ത് ചരക്കുനീക്കം ആരംഭിച്ചതായി കണക്കാക്കുമെന്നും, ആ കാരിയറിൽ നിന്ന് ഡെലിവറി എടുക്കുന്ന സമയത്ത്

അത് അവസാനിക്കുമെന്നുമാണ്. മേൽപ്പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥ, ഡെലിവറി നടക്കേണ്ട സമയപരിധി നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് 'ഡെലിവറി' എന്ന പദത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നില്ല. അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, സംസ്ഥാന നികുതി വകുപ്പ് ഒരു ഉത്തരവിലൂടെ സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നത് അനുവദനീയമല്ല. [12-ാം ഖണ്ഡിക][535 എഫ്-ജി]

1.2 1930-ലെ സെയിൽ ഓഫ് ഗുഡ്സ് നിയമത്തിന്റെ 51-ാം വകുപ്പിന്റെ (1)-ാം ഉപവ്യവസ്ഥ, സാധനങ്ങൾ എപ്പോൾ 'യാത്രാമധ്യേ ആണെന്ന് കണക്കാക്കാമെന്നും, അതിലെ (3)-ാം ഉപവ്യവസ്ഥ ട്രാൻസിറ്റ് അവസാനിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകളും വ്യക്തമാക്കുന്നു. വാങ്ങുന്നയാൾക്കോ അയാളുടെ ഏജന്റിനോ വേണ്ടി താൻ സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നുവെന്ന് കാരിയർ നൽകുന്ന സമ്മതമാണ് ആ വ്യവസ്ഥ. ഈ അപ്പീലുകളിൽ, സ്വതന്ത്രനായ ട്രാൻസ്പോർട്ടർ അത്തരമൊരു അംഗീകാരം നൽകിയതായി സൂചിപ്പിക്കുന്ന രേഖകളൊന്നുമില്ല. അർജൻ ദാസ് ഗുപ്ത കേസിൽ, 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറിക്ക്' (constructive delivery) സമാനമായ ഒരു തത്വം വിശദീകരിച്ചിരുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പിന്റെ വ്യവസ്ഥകൾ വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ അത്തരം നിർവ്വചനം ഉചിതമല്ല. ആ വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണത്തിൽ ഒരു നിയമപരമായ സങ്കൽപ്പം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കൈമാറ്റത്തിനായി കാരിയറിനെ ഏൽപ്പിച്ച സാധനങ്ങളുടെ, ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള നീക്കം, ആ കാരിയറിൽ നിന്ന് ഡെലിവറി എടുക്കുന്ന സമയത്ത് അവസാനിക്കും എന്നതാണ് ആ സങ്കൽപ്പം. പ്രസ്തുത വ്യവസ്ഥയിൽ നേരിട്ടോ പരോക്ഷമായോ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' എന്നൊരു ആശയമില്ല. നിയമം സാധാരണ നിലയിൽ വായിക്കുമ്പോൾ , 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3(b) വകുപ്പിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി, ആ വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണം പരിഗണിച്ചാൽ, ഡെലിവറി എടുക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ചരക്കുകളുടെ നീക്കം അവസാനിക്കുകയുള്ളൂ. പ്രസ്തുത വകുപ്പിനുള്ളിലെ "ഡെലിവറി" എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ പ്രകൃതത്തിനും വ്യാപ്തിക്കും യോഗ്യത നൽകുന്നതിന് കൂടുതൽ വാക്കുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താൻ അവിടെ അവസരമില്ല. ആ വാക്കിന് വിപുലമായ അർത്ഥം

നൽകുന്നതിൽ നിന്ന് നിയമനിർമ്മാണ സഭ വിട്ടുനിൽക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. 2011-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.221-ൽ അപവദിത വിധിയിൽ, നികുതി നിയമങ്ങളിൽ അനുമാനങ്ങൾക്ക് സ്ഥാനമില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി ശരിയായി നിരീക്ഷിച്ചു. അർജുൻ ദാസ് ഗ്രൂപ്പ് കേസിൽ ഡൽഹി ഹൈക്കോടതി ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് നൽകിയ വ്യാഖ്യാനം നിയമത്തിന്റെ ശരിയായ നിലപാടല്ല വ്യക്തമാക്കുന്നത്. വ്യാപാര സമ്പ്രദായങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള സ്വന്തം ധാരണയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമവ്യവസ്ഥകൾക്ക് സ്വന്തമായ വ്യാഖ്യാനം നൽകാൻ നികുതി അധികാരികൾക്ക് കഴിയില്ല. [14, 15 ഖണ്ഡികകൾ][536-ജി-എച്ച്; 537-എ-എഫ്]

അർജുൻ ദാസ് ഗ്രൂപ്പ് ആൻഡ് ബ്രദേഴ്സ് v. കമ്മീഷണർ ഓഫ് വില്പന നികുതി, ഡൽഹി അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ **(1980) 45 എസ്.ടി.സി 52 (ഡൽഹി) – അംഗീകരിച്ചില്ല.**

സി.ടി.ഒ v. ഭഗവാന്ദാസ് ആൻഡ് സൺസ് **(1996 ടാക്സ് വേൾഡ് 107);** *ഗൽജഗ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡ് v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് രാജസ്ഥാനും മറ്റൊരാളും* **(2003) 129 എസ്.ടി.സി 3 (രാജ്.)** – *എന്നിവ പരാമർശിച്ചു .*

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2011-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.2217.

2005-ലെ എസ്.ബി വില്പന നികുതി റിവിഷൻ പെറ്റീഷൻ നം.186-ൽ 14.09.2007-ലെ ജയ്പൂരിലെ രാജസ്ഥാൻ ഹൈക്കോടതിയുടെ വിധിന്യായത്തിലും ഉത്തരവിലും നിന്ന്.

ഒപ്പം

സി.എ. നം. 2220/2011, 10000/2017, 10001/2017 എന്നിവ.

അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി അഡ്വ. മിലിന്ദ് കുമാർ.

എതിർകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി അഡ്വക്കേറ്റ്മാരായ യു.എ. റാണ, ഹിമാൻഷു മേത്ത, പി.വി. യോഗേശ്വരൻ.

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പുറപ്പെടുവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് അനിരുദ്ധ ബോസ്.

1. പ്രസ്തുത സമയത്ത് പ്രാബല്യത്തിലുണ്ടായിരുന്ന 1956-ലെ കേന്ദ്ര വില്പന നികുതി നിയമത്തിന്റെ (1956 നിയമം) 3, 6 എന്നീ വകുപ്പുകളിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്ന പൊതുവായ ഒരു നിയമപ്രശ്നത്തിൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കേണ്ടതിനാൽ, ഈ നാല് അപ്പീലുകളും ഈ വിധിന്യായത്തിലൂടെ ഒരുമിച്ച് പരിഗണിക്കുന്നു. അന്തർസംസ്ഥാന വിൽപനയുടെ ഭാഗമായി കൈമാറ്റത്തിനായി ചരക്കുകൾ ഒരു വാഹകനെ ഏൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, ആ കാരിയറിൽ നിന്ന് സാധനങ്ങൾ ഡെലിവറി എടുക്കുന്നതിന് ഒരു സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കാൻ നികുതി അധികാരികൾക്ക് കഴിയുമോ എന്നതാണ് ചോദ്യം. പ്രസ്തുത നിയമത്തിന്റെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതിനുള്ള ഒരു ഉപാധിയായി ഇത്തരമൊരു സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കാമോ എന്നതാണ് വിഷയം. ഈ അപ്പീലുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തർക്കം കൃത്യമായി മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി, മേൽപ്പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥകൾ താഴെ നൽകുന്നു:

> **"3. അന്തർസംസ്ഥാന വ്യാപാരത്തിലോ വാണിജ്യത്തിലോ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ സാധനങ്ങളുടെ വിൽപനയോ വാങ്ങലോ നടക്കുന്നത് എപ്പോഴാണെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു.** ഒരു വിൽപനയോ വാങ്ങലോ അന്തർസംസ്ഥാന വ്യാപാരത്തിനിടയിലോ വാണിജ്യത്തിനിടയിലോ നടക്കുന്നതായി കണക്കാക്കപ്പെടണമെങ്കിൽ ആ വിൽപനയോ വാങ്ങലോ—
>
> (എ) സാധനങ്ങൾ ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്ക് നീങ്ങുന്നതിന് കാരണമാകണം; അല്ലെങ്കിൽ

(ബി) ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള സാധനങ്ങളുടെ നീക്കത്തിനിടയിൽ, സാധനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിലൂടെ അത് നടപ്പിലാക്കണം.

വിശദീകരണം 1 — സാധനങ്ങൾ കൈമാറ്റത്തിനായി ഒരു വാഹകനെയോ മറ്റ് ബെയിലിയെയോ ഏൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, (ബി) ഉപവ്യവസ്ഥയുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി, സാധനങ്ങളുടെ നീക്കം അത്തരം ഏൽപ്പിക്കൽ (delivery) നടക്കുന്ന സമയത്ത് ആരംഭിക്കുന്നതായും, ആ കാരിയറിൽ നിന്നോ ബെയിലിയിൽ നിന്നോ ഡെലിവറി എടുക്കുന്ന സമയത്ത് അവസാനിക്കുന്നതായും കണക്കാക്കപ്പെടും.

വിശദീകരണം 2 — സാധനങ്ങളുടെ നീക്കം ഒരേ സംസ്ഥാനത്ത് തന്നെ ആരംഭിക്കുകയും അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ആ നീക്കത്തിനിടയിൽ സാധനങ്ങൾ മറ്റൊരു സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രദേശത്തുകൂടി കടന്നുപോകുന്നു എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം അത് ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള നീക്കമായി കണക്കാക്കില്ല.

വിശദീകരണം 3 — ഒരു പൊതു കാരിയർ പൈപ്പ്ലൈൻ വഴിയോ മറ്റേതെങ്കിലും പൊതു ഗതാഗത/വിതരണ സംവിധാനം വഴിയോ വിൽക്കപ്പെടുകയോ വാങ്ങപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്ന ഗ്യാസ് (വാതകം), പൈപ്പ്ലൈനിലോ സിസ്റ്റത്തിലോ ഉള്ള മറ്റ് ഗ്യാസുമായി കൂടിക്കലരുകയും (co-mingled) പരസ്പരം വേർതിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്ത വിധം മാറുകയും (fungible), അത്തരം ഗ്യാസ് ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് പൈപ്പ്ലൈനിലേക്കോ സിസ്റ്റത്തിലേക്കോ കടത്തിവിടുകയും മറ്റൊരു സംസ്ഥാനത്ത് പൈപ്പ്ലൈനിൽ നിന്ന് പുറത്തെടുക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, ഗ്യാസിന്റെ അത്തരം

വിൽപനയോ വാങ്ങലോ ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള സാധന നീക്കമായി കണക്കാക്കപ്പെടും."

6. **അന്തർസംസ്ഥാന വിൽപനയിൽ നികുതി നൽകാനുള്ള ബാധ്യത.**— [(1)] ഈ നിയമത്തിലെ മറ്റ് വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി, ഔദ്യോഗിക ഗസറ്റിലെ വിജ്ഞാപനത്തിലൂടെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന തീയതി മുതൽ (അത്തരം വിജ്ഞാപന തീയതി മുതൽ മുപ്പത് ദിവസത്തിൽ കുറയാത്ത തീയതി), അന്തർസംസ്ഥാന വ്യാപാരത്തിനിടയിലോ വാണിജ്യത്തിനിടയിലോ [വൈദ്യുതോർജ്ജം ഒഴികെയുള്ള സാധനങ്ങളുടെ] വിൽപന നടത്തുന്ന ഓരോ ഡീലറും (dealer) വിജ്ഞാപനം ചെയ്യപ്പെട്ട തീയതി മുതൽ ഈ നിയമം പ്രകാരം നികുതി അടയ്ക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥനായിരിക്കും:

[എന്നിരുന്നാലും, 5-ാം വകുപ്പിന്റെ (3)-ാം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം, ഇന്ത്യയുടെ അതിർത്തിക്ക് പുറത്തേക്ക് സാധനങ്ങൾ കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള വിൽപനയാണെങ്കിൽ, അത്തരം വിൽപനയ്ക്ക് ഈ നിയമം പ്രകാരം നികുതി അടയ്ക്കാൻ ഡീലർക്ക് ബാധ്യത ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല.]

[(1A) ആ വിൽപന ഉചിതമായ സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിലാണ് നടന്നിരുന്നതെങ്കിൽ, ആ സംസ്ഥാനത്തെ വിൽപന നികുതി നിയമപ്രകാരം (വിറ്റയാൾക്കോ വാങ്ങിയയാൾക്കോ) നികുതി ചുമത്തപ്പെടുമായിരുന്നില്ല എങ്കിൽക്കൂടി, അന്തർസംസ്ഥാന വ്യാപാരത്തിനിടയിലോ വാണിജ്യത്തിനിടയിലോ താൻ നടത്തുന്ന ഏതൊരു സാധന വിൽപനയ്ക്കും ഈ നിയമം പ്രകാരം നികുതി നൽകാൻ ഒരു ഡീലർ ബാധ്യസ്ഥനായിരിക്കും.]

[(2) (1)–ാം ഉപവകുപ്പിലോ (1A) ഉപവകുപ്പിലോ എന്തുതന്നെ അടങ്ങിയിരുന്നാലും, അന്തർസംസ്ഥാന വ്യാപാരത്തിനിടയിലോ വാണിജ്യത്തിനിടയിലോ നടക്കുന്ന ഒരു സാധന വിൽപന, ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള സാധനങ്ങളുടെ നീക്കത്തിന് കാരണമാവുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം നീക്കത്തിനിടയിൽ സാധനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിലൂടെ വിൽപന നടപ്പിലാക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അത്തരം നീക്കത്തിനിടയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകളുടെ കൈമാറ്റത്തിലൂടെ നടക്കുന്ന ഏതൊരു തുടർ വിൽപനയും ,-

(എ) ഗവൺമെന്റിനോ, അല്ലെങ്കിൽ

(ബി) 8–ാം വകുപ്പിന്റെ (3)–ാം ഉപവകുപ്പിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള സാധനങ്ങളാണെങ്കിൽ, ഗവൺമെന്റ് അല്ലാത്ത, രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഒരു ഡീലർക്കോ നൽകുകയാണെങ്കിൽ ഈ നിയമം പ്രകാരമുള്ള നികുതിയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കപ്പെടുന്നതാണ്:

എന്നാൽ, വിൽപന നടത്തുന്ന ഡീലർ, നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരിക്ക് , നിർദ്ദിഷ്ട രീതിയിലും നിർദ്ദിഷ്ട സമയത്തിനുള്ളിലും (അല്ലെങ്കിൽ മതിയായ കാരണങ്ങളാൽ അധികാരി അനുവദിക്കുന്ന അധിക സമയത്തിനുള്ളിലും) താഴെ പറയുന്നവ ഹാജരാക്കിയില്ലെങ്കിൽ, അത്തരം തുടർ വിൽപനയ്ക്ക് ഈ ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള നികുതി ഇളവ് ലഭിക്കുന്നതല്ല,—

(എ) ആരിൽ നിന്നാണോ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങിയത്, ആ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഡീലർ പൂരിപ്പിച്ച് ഒപ്പിട്ടു നൽകിയ, നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരിയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച ഫോമിലുള്ളതും നിർദ്ദിഷ്ട വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയതുമായ ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ്; കൂടാതെ

(ബി) തുടർ വിൽപന നടത്തുന്നത്-

(i) ഒരു രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഡീലർക്കാണെങ്കിൽ, 8-ാം വകുപ്പിന്റെ ഉപവകുപ്പ് (4) (എ) ഉപവ്യവസ്ഥയിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന ഡിക്ലറേഷൻ (പ്രഖ്യാപനം), അല്ലെങ്കിൽ

(ii) രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഡീലർ അല്ലാത്ത ഗവൺമെന്റിനാണെങ്കിൽ, 8-ാം വകുപ്പിന്റെ (4)-ാം ഉപവകുപ്പിന്റെ (ബി) ഉപവ്യവസ്ഥയിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന സർട്ടിഫിക്കറ്റ്:

എന്നുമാത്രമല്ല, ഒരു സാധനത്തിന്റെ തുടർ വിൽപനയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, താഴെ പറയുന്ന സാഹചര്യമാണെങ്കിൽ, തൊട്ടുമുമ്പത്തെ പ്രൊവിസോയിലെ (ബി) ഉപവ്യവസ്ഥയിൽ പറയുന്ന ഡിക്ലറേഷനോ സർട്ടിഫിക്കറ്റോ ഹാജരാക്കേണ്ടതില്ല,—

(എ) അത്തരം സാധനങ്ങളുടെ വിൽപനയോ വാങ്ങലോ, ഉചിതമായ സംസ്ഥാനത്തെ വിൽപന നികുതി നിയമപ്രകാരം പൊതുവെ നികുതിയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടതോ, അല്ലെങ്കിൽ പൊതുവെ നാല് ശതമാനത്തിൽ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ മാത്രം (അതിനെ നികുതിയെന്നോ ഫീസെന്നോ മറ്റേതെങ്കിലും പേരിലോ വിളിച്ചാലും) നികുതി ബാധകമായതോ ആണെങ്കിൽ; കൂടാതെ

(ബി) അത്തരം തുടർ വിൽപന (subsequent sale) നടത്തുന്ന ഡീലർ, തൊട്ടുമുമ്പത്തെ പ്രൊവിസോയിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന അധികാരിക്ക് ബോധ്യപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ, ആ വിൽപന ഈ സബ്-സെക്ഷനിലെ ഉപവ്യവസ്ഥ (എ)-യിലോ ഉപവ്യവസ്ഥ (ബി)-യിലോ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന സ്വഭാവത്തിലുള്ളതാണെന്ന് തെളിയിക്കുകയും ചെയ്താൽ.

[(3) ഈ നിയമത്തിൽ എന്തുതന്നെ അടങ്ങിയിരുന്നാലും,

(എ) (i) ഇന്ത്യയിലുള്ള ഏതെങ്കിലും വിദേശ നയതന്ത്ര മിഷനിലെയോ (foreign diplomatic mission) കോൺസുലേറ്റിലെയോ ഏതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥനോ ജീവനക്കാരനോ; അല്ലെങ്കിൽ

(ii) ഇന്ത്യ കക്ഷിയായിട്ടുള്ള ഏതെങ്കിലും കൺവെൻഷൻ പ്രകാരമോ നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും നിയമപ്രകാരമോ പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് (privileges) അർഹതയുള്ള ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിലെയോ (United Nations) അല്ലെങ്കിൽ സമാനമായ മറ്റേതെങ്കിലും അന്താരാഷ്ട്ര സമിതിയിലെയോ ഏതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥനോ ജീവനക്കാരനോ; അല്ലെങ്കിൽ

(ബി) (എ) ഉപവ്യവസ്ഥയിലെ (i) ഉപ- ഉപവ്യവസ്ഥലോ (ii) ഉപ-ഉപവ്യവസ്ഥയിലോ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും മിഷൻ, ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് സമിതികൾ എന്നിവയുടെ ഏതെങ്കിലും കോൺസുലാർ അല്ലെങ്കിൽ നയതന്ത്ര ഏജന്റ് ,തനിക്ക് സ്വന്തമായോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം മിഷൻ, ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് സമിതിയുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കോ ആയി ഏതെങ്കിലും സാധനങ്ങൾ വാങ്ങുകയാണെങ്കിൽ,ഔദ്യോഗിക ഗസറ്റിലെ വിജ്ഞാപനത്തിലൂടെ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്, ആ വിജ്ഞാപനത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി, ഈ നിയമം പ്രകാരം അത്തരം സാധനങ്ങളുടെ വിൽപനയിന്മേൽ നൽകേണ്ട നികുതി ഒഴിവാക്കാവുന്നതാണ്."

(4) അത്തരം സാധനങ്ങൾ വിൽക്കുന്ന ഡീലർ, നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരിക്ക് , നിർദ്ദിഷ്ട ഫോമിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, ജീവനക്കാരൻ, കോൺസുലാർ അല്ലെങ്കിൽ നയതന്ത്ര ഏജന്റ് (ഏതാണോ ബാധകമായത് അത്) പൂരിപ്പിച്ച് ഒപ്പിട്ട സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നിർദ്ദിഷ്ട രീതിയിൽ ഹാജരാക്കിയില്ലെങ്കിൽ, അന്തർസംസ്ഥാന

വ്യാപാരത്തിനിടയിലോ വാണിജ്യത്തിനിടയിലോ നടക്കുന്ന സാധനങ്ങളുടെ വിൽപനയ്ക്ക് (3)-ാം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധകമാകുന്നതല്ല."

2. ഈ അപ്പീലുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നിയമപരമായ വിഷയം പരിശോധിക്കുന്നതിന് മുമ്പ്, പ്രധാന കേസായി പരിഗണിച്ച് 2011-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.2217-ന്റെ വസ്തുതാപരമായ പശ്ചാത്തലം ഞങ്ങൾ വിവരിക്കാം. മറ്റ് മൂന്ന് അപ്പീലുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തർക്കങ്ങൾ സമാനമല്ല, എന്നാൽ നിയമപ്രശ്നം എല്ലാ അപ്പീലുകളിലും ഒന്നായതുകൊണ്ട്, അപ്പീലുകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ച സംഭവവികാസങ്ങൾ വിശദമായി വിവരിക്കുന്നത് ഞങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നു; ഈ അപ്പീലുകളുടെ വ്യാപ്തി മനസ്സിലാക്കാൻ ആവശ്യമായ വിവരണം മാത്രമേ നൽകുന്നുള്ളൂ. 2011-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.2217-ൽ, നികുതി നിർണ്ണയ കാലയളവ് 1995-96 ആണ്. എതിർകക്ഷിയായ നികുതിദായകൻ ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോർ, പ്രസ്തുത സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തിന് പുറത്തുനിന്ന് ഇലക്ട്രിസിറ്റി മോട്ടോറുകളും അവയുടെ ഭാഗങ്ങളും വാങ്ങുകയും രാജസ്ഥാൻ സംസ്ഥാനത്തെ കോട്ട മേഖലയിലുള്ള വാങ്ങുന്നവർക്ക് വിൽക്കുകയും ചെയ്തു. അത്തരം വിൽപനകൾക്ക്, 1956-ലെ നിയമത്തിന്റെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഇളവിന്റെ ആനുകൂല്യം അവർ നേടി. കോട്ടയിൽ എത്തിയ ശേഷം ഈ സാധനങ്ങൾ ഒരു മാസത്തിലധികം ട്രാൻസ്പോർട്ട് കമ്പനിയുടെ കൈവശം ഇരുന്നു. രാജസ്ഥാനിലേക്ക് ഈ സാധനങ്ങൾ ഇറക്കുമതി ചെയ്ത ശേഷം, പ്രത്യേക ഓർഡറുകൾ ലഭിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 'ബിൽറ്റി' (ട്രാൻസ്പോർട്ട് രസീത്) വഴി വിൽപന നടപ്പിലാക്കി എന്നതാണ് റെവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ വാദം. അത്തരം വിൽപന സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിലെ വിൽപനയാണെന്നും , അതിനാൽ 1954-ലെ രാജസ്ഥാൻ വില്പന നികുതി നിയമം പ്രകാരം 12% വാർഷിക നിരക്കിൽ നികുതി ബാധകമാണെന്നുമാണ് റെവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ വാദം. സിവിൽ അപ്പീൽ നം.2220 2011-ലെ ഇതേ സ്ഥാപനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെങ്കിലും 1994-95 നികുതി നിർണ്ണയ വർഷത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ളതാണ്.

ഇതേ രീതിയിൽ 1994-95 വർഷത്തിൽ നടത്തിയ വിൽപന തുക 3,15,639/- രൂപയും 1995-96 വർഷത്തിൽ അത് 2,60,93/- രൂപയും ആയിരുന്നു. 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ആനുകൂല്യത്തിനായുള്ള വാദം നിരസിക്കപ്പെടുകയും, 1997 ഡിസംബർ 11-ലെ രണ്ട് ഉത്തരവുകളിലൂടെ, ഒരു സർവേയ്ക്ക് ശേഷം കോട്ടയിലെ ആന്റി-ഇവേഷൻ സർക്കിൾ-I വ്യാവസായിക നികുതി ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, സംസ്ഥാന നിയമപ്രകാരം നികുതിയും പലിശയും പിഴയും ചുമത്തുകയും ചെയ്തു. സി.ടി.ഒ v. ഭഗവാന്ദാസ് ആൻഡ് സൺസ് (1996 ടാക്സ് വേൾഡ് 107) എന്ന കേസിൽ രാജസ്ഥാൻ ടാക്സ് ബോർഡ് 1996 മാർച്ച് 8-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിധി പിന്തുടർന്ന്, കോട്ടയിലെ കൊമേഴ്സ്യൽ ടാക്സസ് ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (അപ്പീൽസ്) ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോഴ്സിന്റെ അപ്പീലുകൾ അനുവദിച്ചു. 1956-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 3B(1)-ന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ആദ്യ അപ്പീൽ അധികാരി ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചത്. സംസ്ഥാന നിയമപ്രകാരം ചുമത്തിയ നികുതിയും പലിശയും പിഴയും റദ്ദാക്കി. ടാക്സ് ബോർഡിന് മുമ്പാകെ സംസ്ഥാന നികുതി അധികാരി സമർപ്പിച്ച അപ്പീലിൽ, കമ്മീഷണർ പുറപ്പെടുവിച്ച എസ്.നം.1132A: സി.സി.ടി സർക്കുലർ എഫ്.11(3)സി.എസ്.ടി/സി.എസ്.ടി/സി.സി.ടി/1/61 (തീയതി 15 ഏപ്രിൽ 1998), കൂടാതെ അത് വ്യക്തമാക്കി 1999 ജൂലൈ 19-ന് ഇറക്കിയ മറ്റൊരു സർക്കുലർ എന്നിവയെയാണ് അവർ ആശ്രയിച്ചത്. ബോർഡ് ഈ രണ്ട് സർക്കുലറുകളും പരിഗണിച്ചില്ല. നികുതി നിർണ്ണയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ഉത്തരവുകളിൽ ഇവ പരാമർശിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരു സംയുക്ത ഉത്തരവിലൂടെ ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണറുടെ (അപ്പീൽസ്) നിലപാട് ബോർഡ് ശരിവെച്ചു. 24.11.2004-ലെ ഉത്തരവ് വഴി ബോർഡ് രണ്ട് അപ്പീലുകൾ തീർപ്പാക്കിയതിനാൽ, ഹൈക്കോടതിയിൽ രണ്ട് റിവിഷൻ ഹർജികൾ സമർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് റെവന്യൂ വകുപ്പ് ഈ ഉത്തരവിനെ ചോദ്യം ചെയ്തു. 2007 സെപ്റ്റംബർ 14-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിന്യായത്തിൽ, ഹൈക്കോടതി ബോർഡിന്റെ ഉത്തരവ് സ്ഥിരീകരിക്കുകയും 1997 സെപ്റ്റംബർ 16-ലെ

എസ്.നം.115B, 1998 ഏപ്രിൽ 15-ലെ എസ്.നം.1132 എ എന്നീ രണ്ട് സർക്കുലറുകൾ റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്തു. കാരിയറുടെ ഗോഡൗണിൽ സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതിന് ഒരു സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കാനും, ആ സമയം കഴിഞ്ഞാൽ സാധനങ്ങളുടെ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' (പരോക്ഷമായ കൈപ്പറ്റൽ) നടന്നതായി കണക്കാക്കാനും ഈ സർക്കുലറുകൾ ശ്രമിച്ചിരുന്നു.ആ വിധിന്യായമാണ് ഞങ്ങൾക്ക് മുമ്പാകെ അപ്പീലിലുള്ളത്. ഈ വിധിന്യായത്തെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നതിന് മുമ്പ്, ഇതിനൊപ്പം വാദം കേട്ട മറ്റ് അപ്പീലുകളെക്കുറിച്ച് ഞങ്ങൾ ചുരുക്കത്തിൽ പരാമർശിക്കാം.

3. 2011-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.2220-ൽ, 1994 മാർച്ച് 24-നും 1995 ജനുവരി 30-നും ഇടയിലുള്ള വിവിധ തീയതികളിലാണ് വിൽപനകൾ നടന്നിട്ടുള്ളത്.

4. 2017-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.10000, 2017-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.10001 എന്നിവ യുണികളർ കെമിക്കൽസ് കമ്പനി എന്ന മറ്റൊരു നികുതിദായകനുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഗുജറാത്ത് ആസ്ഥാനമായുള്ള ഒരു കമ്പനിയിൽ നിന്ന് ആ സ്ഥാപനം കെമിക്കലും കളറും വാങ്ങുകയും, 2000 മെയ് 12-ന് സാധനങ്ങൾ കാരിയർ ട്രാൻസ്പോർട്ട് കമ്പനിയുടെ ഗോഡൗണിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു. സാധനങ്ങൾ എത്തിയ തീയതി മുതൽ 55 ദിവസങ്ങൾക്കും 80 ദിവസങ്ങൾക്കും ശേഷം, രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലായി ജയ്പൂരിലെ ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് അവ വിറ്റു. ഈ സാധനങ്ങളുടെ പണമൂല്യം 1,27,592 രൂപയായിരുന്നു. 2017-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.10001-ൽ, അതേ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ബിസിനസ് സ്ഥലത്ത് നടത്തിയ സർവേയിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ വെളിപ്പെട്ടുവെന്നാണ് റെവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ വാദം:

> "4,72,653/- രൂപ വിലമതിക്കുന്ന നികുതി ബാധകമായ കളർ കെമിക്കലിന്റെ സ്റ്റോക്ക് കുറവായി കണ്ടെത്തി. കേന്ദ്ര വില്പന നികുതി നിയമത്തിന്റെ 6(2) വകുപ്പിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്ന വിൽപനയുടെ സ്വഭാവത്തിൽ സംശയം തോന്നിയതിനാലും,

നികുതി വെട്ടിപ്പിനുള്ള സാധ്യത കണ്ടതിനാലും, ബിസിനസ് സ്ഥാപനത്തിന്റെ സർവേയിൽ കണ്ടെത്തിയ രേഖകൾ പിടിച്ചെടുത്തിരിക്കുന്നു."

(പേപ്പർ ബുക്കിനൊപ്പം ചേർത്തിട്ടുള്ള ഉത്തരവിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിച്ചത്)

2001 ജൂലൈ 25-നാണ് ഈ സാധനങ്ങൾ ട്രാൻസ്പോർട്ട് കമ്പനിയുടെ ഗോഡൗണിൽ എത്തിയത്. ബിൽറ്റി മുഖേനയാണ് ഇവ കൊണ്ടുവന്നത്, 2001 സെപ്റ്റംബർ 4-ന് രേഖകൾ അതേ സ്ഥാപനത്തിന് കൈമാറി. അങ്ങനെ 41 ദിവസത്തെ കാലതാമസമുണ്ടായി. ഇടപാടുകൾ പ്രാദേശിക വിൽപനയായി കണക്കാക്കി സംസ്ഥാന നിയമം ബാധകമാക്കാൻ നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികൾ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഈ ഉത്തരവ് ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (അപ്പീൽസ്) ശരിവെച്ചു; ടാക്സ് ബോർഡിന്റെ ഉത്തരവും യൂണികളറിന് എതിരായിരുന്നു. ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോർ കേസിലെ (ഈ വിധിയിൽ ഞങ്ങൾ പ്രധാന കേസായി പരിഗണിക്കുന്നത്) വിധി പിന്തുടർന്ന്, ഹൈക്കോടതി രണ്ട് അപ്പീലുകളിലെയും നിയമപരമായ അധികാരികളുടെ ഉത്തരവുകൾ റദ്ദാക്കുകയും രണ്ട് സർക്കുലറുകളും അസാധുവാക്കുകയും ചെയ്തു.

5. രാജസ്ഥാൻ വ്യാവസായിക നികുതി വകുപ്പ് കമ്മീഷണർ പുറപ്പെടുവിച്ച രണ്ട് സർക്കുലറുകൾ, ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോർ കേസിലെ അപവദിത വിധിന്യായത്തിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇനിമുതൽ, 'അപ്പീലിന് വിധേയമായ വിധിന്യായം' എന്ന് ഞങ്ങൾ പരാമർശിക്കുന്നിടത്തെല്ലാം, അപ്പീലിലുള്ള മറ്റ് മൂന്ന് തീരുമാനങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, ആ വിധിയെ (ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോർ കേസ്) മാത്രമേ സൂചിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ. ആ സർക്കുലറുകൾ ഇപ്രകാരമാണ്:

എസ്. നം. 1115B : സി.സി.ടി സർക്കുലർ എഫ്.11(3)/സി.എസ്.ടി/സി.എസ്.ടി/സി.സി.ടി/1997/1563 തീയതി 16.9.1997

ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള ചരക്കുകളുടെ ഒറ്റത്തവണ നീക്കത്തിനിടയിൽ , ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുകൊണ്ട് നടത്തുന്ന വിൽപനയ്ക്ക്, ഒന്നിലധികം തവണ നികുതി ചുമത്തുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് 1956-ലെ സി.എസ്.ടി (സി.എസ്.ടി) നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പിൽ ഇളവുകൾക്കുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത് എന്ന കാര്യം നിങ്ങൾക്ക് അറിയാവുന്നതാണല്ലോ. ഫോം E-I/E-II, C ഫോമുകൾ എന്നിവ ഹാജരാക്കുമ്പോൾ തന്നെ, അത്തരം സാധനങ്ങളുടെ അന്തർസംസ്ഥാന നീക്കത്തെക്കുറിച്ചുള്ള യഥാർത്ഥ വസ്തുതകൾ പരിശോധിക്കാതെ, നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികൾ യാന്ത്രികമായിട്ടാണ് ഈ വകുപ്പിന്റെ ആനുകൂല്യം ഡീലർമാർക്ക് നൽകിവരുന്നത് എന്ന് കാണപ്പെടുന്നു. ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള ചരക്കുനീക്കം അവസാനിച്ചാൽ, തുടർന്നുള്ള വിൽപനകൾ സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിലെ വിൽപനയായി പരിഗണിക്കപ്പെടും. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ 6-ാം വകുപ്പിന്റെ (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ആനുകൂല്യം ലഭ്യമല്ല. പേപ്പർ, ചായങ്ങൾ , കെമിക്കലുകൾ തുടങ്ങിയവയുടെ കാര്യത്തിൽ വ്യാപാരമേഖല ഈ വകുപ്പ് പ്രകാരം വലിയ തോതിൽ ഇളവുകൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതായി കാണുന്നു. അതിനാൽ, പ്രസ്തുത വകുപ്പ് പ്രകാരം ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതിന് മുമ്പ് എല്ലാ നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികളും ഇടപാടുകളുടെ സ്വഭാവം കൃത്യമായി പരിശോധിക്കണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

1956-ലെ സി.എസ്.ടി നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പിന്റെ ഒന്നാം വിശദീകരണം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, സാധനങ്ങൾ ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് എത്തിയ ശേഷം, കൺസൈനി (സാധനങ്ങൾ ആർക്കാണോ അയച്ചത് അയാൾ) കാരിയറിൽ (വാഹകനിൽ) നിന്ന് സാധനങ്ങൾ നേരിട്ട് കൈപ്പറ്റുന്നത് വരെ അന്തർസംസ്ഥാന ചരക്കുനീക്കം തുടരുമെന്ന് വാദിക്കപ്പെട്ടേക്കാം. വിശദീകരണത്തിലെ "ഡെലിവറി"

എന്നാൽ "ഫിസിക്കൽ ഡെലിവറി" (നേരിട്ടുള്ള കൈപ്പറ്റൽ) എന്ന് മാത്രമേ അർത്ഥമുള്ളൂ എന്ന തെറ്റായ ധാരണയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഈ വാദം. "അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി" (പരോക്ഷമായ കൈപ്പറ്റൽ) എന്ന വ്യക്തമായ നിയമതത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ വാദത്തെ നേരിടാവുന്നതാണ്.

സി.എസ്.ടി നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ആനുകൂല്യം നൽകുമ്പോൾ നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികൾ പരിശോധിക്കേണ്ട പ്രധാന വസ്തുത, അന്തർസംസ്ഥാന ഇടപാടുകളിലെ ചരക്കുനീക്കം അവസാനിച്ചോ എന്നതാണ്. സാധനങ്ങൾ ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് എത്തിയ ശേഷം, കൺസൈനി ട്രാൻസ്പോർട്ടറോട് നേരിട്ടോ അല്ലാതെയോ, കൂടുതൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നത് വരെ സാധനങ്ങൾ ട്രാൻസ്പോർട്ടറുടെ ഗോഡൗണിൽ തന്നെ സൂക്ഷിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ, അതോടെ കാരിയർക്ക് ട്രാൻസ്പോർട്ടർ എന്ന പദവി ഇല്ലാതാകുന്നു. നിയമത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ, കൺസൈനി സാധനങ്ങൾ സ്വന്തം ഗോഡൗണിലേക്ക് എടുത്താൽ എന്നതുപോലെ തന്നെ സാധനങ്ങൾ കൺസൈനിയുടെ കൈവശമുള്ളതായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. അംഗീകൃത നിയമ തത്വമനുസരിച്ച്, ഈ സംഭവവികാസങ്ങൾ ട്രാൻസ്പോർട്ടർ കൺസൈനിക്ക് സാധനങ്ങളുടെ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' നൽകിയതിന് തുല്യമാണ്. അതോടെ ട്രാൻസിറ്റ് (യാത്ര) അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനുശേഷം കൺസൈനി നടത്തുന്ന ഏത് വിൽപനയും പ്രാദേശിക വിൽപനയായി കണക്കാക്കും, കൂടാതെ 6(2) വകുപ്പിന്റെ ആനുകൂല്യം ലഭ്യമാകുകയുമില്ല.

റെയിൽവേ ആയാലും റോഡ്വേ ആയാലും, ട്രാൻസ്പോർട്ടർമാർ (ചരക്കുനീക്കം നടത്തുന്നവർ) സാധാരണയായി ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് പത്ത് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ

സാധനങ്ങൾ ഡെലിവറി എടുക്കണമെന്ന വ്യവസ്ഥ വക്കാറുണ്ട്. സാധനങ്ങൾ എത്തിയോ എന്ന് ട്രാൻസ്പോർട്ടിംഗ് ഏജൻസിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പരിശോധിക്കേണ്ടത് കൺസൈനിയുടെ ആവശ്യമാണ്. ഈ സാഹചര്യങ്ങളിൽ, കാരിയർ (വാഹകൻ) ഒരു അധിക കാലയളവിലേക്ക് സാധനങ്ങൾ കൈവശം വച്ചിരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, സാധനങ്ങൾ എത്തിയ വിവരം കൺസൈനിക്ക് അറിയാമായിരുന്നു എന്നും, കൺസൈനിക്ക് വേണ്ടി ഒരു 'ബെയിലി' എന്ന നിലയിലാണ് ട്രാൻസ്പോർട്ടർ സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നത് എന്നും വ്യക്തമായി അനുമാനിക്കാം. ഈ വസ്തുതാപരമായ സാഹചര്യം, നടന്നത് ഒരു പ്രാദേശിക വിൽപനയാണെന്നും 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള വിൽപനയല്ലെന്നുമുള്ള നിഗമനത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. കൺസൈനി ട്രാൻസ്പോർട്ടർക്ക് വെയർഹൗസ് വാടകയോ ഡെമറേജ് ചാർജ്ജുകളോ നൽകുന്നത്, ട്രാൻസ്പോർട്ടർ ഒരു 'ബെയിലി'യുടെ റോൾ ഏറ്റെടുത്തു എന്നും ചരക്കുനീക്കം അവസാനിച്ചു എന്നതിനും നിർണ്ണായകമായ തെളിവാണ്. 'ബെയിൽമെന്റ്' എന്നത് സൗജന്യമായോ, പ്രതിഫലത്തിനായോ അല്ലെങ്കിൽ ഭാഗികമായി രണ്ടും ഉൾപ്പെടുന്നതായോ ആകാം എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. കരാറില്ലാതെയും നിയമപ്രകാരം 'ബെയിൽമെന്റ്' ഉണ്ടാകാം.

നിയമപരമായ നിലപാടനുസരിച്ച്, സാധനങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടുപോകണോ അതോ ട്രാൻസ്പോർട്ടറുടെ സ്ഥലത്ത് തന്നെ വയ്ക്കണോ എന്ന് തീരുമാനിക്കാൻ കൺസൈനിക്ക് ന്യായമായ സമയം ലഭിക്കുന്നതോടെ യാത്ര (ട്രാൻസിറ്റ്) (യാത്ര) അവസാനിക്കുന്നു. കാരണം, ന്യായമായ സമയം കഴിയുമ്പോൾ ട്രാൻസ്പോർട്ടറിൽ നിന്ന് കൺസൈനിക്ക് സാധനങ്ങളുടെ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' ലഭിച്ചതായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. തനിക്ക് സാധനങ്ങളുടെ ഡെലിവറി ലഭിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ഒരു ഡീലർ അവകാശപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ, സാധനങ്ങൾ എത്തിയ

തീയതി മുതൽ അവ ക്ലിയർ ചെയ്യുന്ന തീയതി വരെ സാധനങ്ങൾ കാരിയറുടെ കൈവശം തന്നെയായിരുന്നു എന്ന് തെളിയിക്കാനുള്ള ബാധ്യത ഡീലർക്കാണ്. ഈ തെളിവ് ഹാജരാക്കുന്നതിൽ ഡീലർ പരാജയപ്പെട്ടാൽ, ഡീലർ കാരിയറിൽ നിന്ന് സാധനങ്ങളുടെ 'ഫിസിക്കൽ ഡെലിവറി' (നേരിട്ടുള്ള കൈപ്പറ്റൽ) എടുത്തുവെന്ന് നിഗമനം നടത്തുന്നതിനും, അതുവഴി സി.എസ്.ടി നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഇളവ് നിരസിക്കുന്നതിനും അസസ്സിംഗ് അധികാരിക്ക് ന്യായമായ കാരണമുണ്ടാകും.

(1980) 45 എസ്.ടി.സി 52-ൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ട ***അർജൻ ദാസ് ഗുപ്ത ആൻഡ് ബ്രദേഴ്സ് v. കമ്മീഷണർ ഓഫ് വില്പന നികുതി, ന്യൂഡൽഹി*** എന്ന ഡൽഹി ഹൈക്കോടതി വിധിന്യായം, സി.എസ്.ടി നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള വിൽപന ഇളവുകൾ സംബന്ധിച്ച അടിസ്ഥാന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നു. 1956-ലെ സി.എസ്.ടി നിയമത്തിലെ 3(b) വകുപ്പിന്റെ ഒന്നാം വിശദീകരണം, കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശമായ ഡൽഹിയിൽ സാധനങ്ങൾ നേരിട്ട് എത്തുന്ന സമയത്തിനപ്പുറത്തേക്ക് ചരക്കുനീക്കം നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാൻ ഡീലറെ അനുവദിക്കുന്നില്ലെന്ന് ഡൽഹി ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചിരുന്നു. അറിവുള്ളിടത്തോളം, ഇതിനു വിരുദ്ധമായോ നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആയ മറ്റൊരു ഹൈക്കോടതി വിധിയും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഈ വിഷയത്തിൽ സുപ്രീം കോടതിയിൽ സ്പെഷ്യൽ ലീവ് പെറ്റീഷൻ നിലവിലുണ്ടെങ്കിലും സ്റ്റേ ഇല്ലെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കുന്നത്. അതിനാൽ ഡൽഹി ഹൈക്കോടതി വിധി നിലനിൽക്കുന്നു .

അതുകൊണ്ട്, ഭാവിയിൽ ഫോം E-I/E-II, C ഫോം എന്നിവ ഹാജരാക്കുന്നു എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം സി.എസ്.ടി നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഇളവിന്റെ ആനുകൂല്യം നൽകരുതെന്ന് നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികൾക്ക്

നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു. മറിച്ച്, ഓരോ കേസിലെയും വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, നികുതിദായകൻ സാധനങ്ങൾ നേരിട്ട് കൈപ്പറ്റുകയോ അല്ലെങ്കിൽ ട്രാൻസ്പോർട്ടറുടെ പക്കൽ ന്യായമായ സമയത്തിനപ്പുറം സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്തതായി കണ്ടാൽ, 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' തത്വം പ്രയോഗിക്കുകയും അതിനനുസരിച്ച് നടപടിയെടുക്കുകയും വേണം.

എസ്. നം. 1132A : സി.സി.ടി സർക്കുലർ എഫ്.11(3) സി.എസ്.ടി/സി.എസ്.ടി/സി.സി.ടി/61 തീയതി 15.04.1998

1956-ലെ സി.എസ്.ടി നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിലെ നിയമപരമായ നിലപാട് വ്യക്തമാക്കി 16.9.1997-ലെ സർക്കുലർ [എസ്. നം.1115B] വഴി നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നത് ഓർക്കുമല്ലോ. ചരക്കുനീക്കം എപ്പോൾ അവസാനിക്കുന്നു എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുമ്പോൾ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' എന്ന ആശയവും പ്രയോഗിക്കണമെന്ന് അതിൽ വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു. റെയിൽവേയോ റോഡ്വേയോ വഴി കൊണ്ടുപോകുന്ന സാധനങ്ങൾ ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് എത്തി 10 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ഡെലിവറി എടുക്കണമെന്ന വ്യവസ്ഥ അവർ സാധാരണയായി വെക്കാറുണ്ടെന്നും, സാധനങ്ങൾ എത്തിയോ എന്ന് ട്രാൻസ്പോർട്ടിംഗ് ഏജൻസിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പരിശോധിക്കേണ്ടത് കൺസൈനിയുടെ ആവശ്യമാണെന്നും വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു. ഇതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, ട്രാൻസ്പോർട്ടറുടെ പക്കൽ ന്യായമായ സമയത്തിനപ്പുറം സാധനങ്ങൾ ഇരുന്നിട്ടുണ്ടോ എന്ന കാര്യം നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികൾ ഉറപ്പുവരുത്തണമെന്ന് മേൽപ്പറഞ്ഞ സർക്കുലർ വഴി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ഓരോ കേസിലെയും വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട്, 'അപ്രകാരം

കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' തത്വം പ്രയോഗിക്കുകയും അതിനനുസരിച്ച് നടപടിയെടുക്കുകയും വേണം.

വിവിധ വ്യാപാര-വ്യവസായ സംഘടനകളുടെ പ്രതിനിധികൾ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയ ഒരു കാര്യം, മിക്കവാറും എല്ലാ കേസുകളിലും, സാധനങ്ങൾ ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് എത്തി പത്ത് ദിവസം കഴിയുമ്പോൾ തന്നെ നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികൾ യാന്ത്രികമായി 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' തത്വം പ്രയോഗിക്കുന്നു എന്നതാണ്. ഈ സംഘടനകളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഈ സമീപനം ഡീലർമാർക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉണ്ടാക്കുകയും, വ്യാപാരത്തെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്ന തരത്തിൽ അവർക്ക് ഒഴിവാക്കാവുന്ന ശല്യപ്പെടുത്തലുകൾ നേരിടേണ്ടി വരികയും ചെയ്യുന്നു. ഈ സമയപരിധി വർദ്ധിപ്പിക്കണമെന്ന് അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

"ഈ വസ്തുതാപരമായ വശങ്ങളും സർക്കാർ തലത്തിലുള്ള ചർച്ചകളും കണക്കിലെടുത്ത്, ഓരോ കേസിലെയും വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും വിശകലനം ചെയ്തുകൊണ്ട് സമയപരിധിയുടെ ന്യായം പരിശോധിക്കണമെന്നും, 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി'യായി കണക്കാക്കുന്ന സാധാരണ കാലയളവ്, മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച സർക്കുലറിലെ പത്ത് ദിവസത്തിന് പകരം മുപ്പത് ദിവസം വരെ നീട്ടാവുന്നതാണെന്നും വീണ്ടും വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ചരക്കുനീക്കം അവസാനിക്കുന്നത് നിർണ്ണയിക്കുമ്പോൾ, സംസ്ഥാനത്തിനുള്ള വരുമാനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ, അമിത ആവേശം കാണിക്കുന്ന നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികളിൽ നിന്ന് ഡീലർമാർക്ക് യാതൊരുവിധ ശല്യപ്പെടുത്തലുകളും ഉണ്ടാകുന്നില്ലെന്ന് ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ) ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്."

6. രാജസ്ഥാൻ ഹൈക്കോടതിയുടെ തന്നെ ***ഗുൽജഗ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡ് v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് രാജസ്ഥാനും മറ്റൊരാളും (2003) 129 എസ്.ടി.സി 3 (രാജ്.)*** എന്ന കേസിലെ വിധിയും, ഡൽഹി ഹൈക്കോടതിയുടെ ***അർജൻ ദാസ് ഗുപ്ത ആൻഡ് ബ്രദേഴ്സ് v. കമ്മീഷണർ ഓഫ് വില്പന നികുതി, ഡൽഹി അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (1980) 45 എസ്.ടി.സി 52 (ഡൽഹി)*** എന്ന കേസിലെ വിധിയും ഹൈക്കോടതി പരാമർശിക്കുകയുണ്ടായി. രണ്ടാമത്തെ വിധിയിൽ, ഡൽഹി ഹൈക്കോടതിയുടെ ഒരു ബെഞ്ച് 1956-ലെ നിയമത്തിലെയും 1941-ലെ ബംഗാൾ ഫിനാൻസ് (വില്പന നികുതി) നിയമത്തിലെയും (പ്രസ്തുത സമയത്ത് ഡൽഹിക്ക് ബാധകമായിരുന്നത്) ചില വ്യവസ്ഥകൾ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയുണ്ടായി. 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3(b) വകുപ്പിൽ 'ഡെലിവറി' എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ അർത്ഥം എന്തായിരിക്കും എന്നതിനെക്കുറിച്ച്, വിധിയിൽ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു:

> **"10.....** സാധാരണയായി, ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്ക് കാരിയർ വഴി സാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ, ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്ത് സാധനങ്ങൾ എത്തുമ്പോൾ തന്നെ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നയാൾ ഡെലിവറി എടുക്കുന്നു. അതിനാൽ, സാധാരണഗതിയിൽ, ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്ത് സാധനങ്ങൾ എത്തുന്നതും സാധനങ്ങളുടെ ഡെലിവറി എടുക്കുന്നതും ഏതാണ്ട് ഒരേസമയം നടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാണ്. സാങ്കേതികമായി ഇവ രണ്ടും തമ്മിൽ ചെറിയൊരു സമയ വ്യത്യാസം ഉണ്ടായേക്കാം എന്ന് മാത്രം. ഈ വാണിജ്യപരമായ വസ്തുതകൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, സാധനങ്ങൾ ഡൽഹിയിൽ എത്തിയ ശേഷവും, ഇംപോർട്ടർ ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ റീട്ടെയിലർമാർക്ക് (ചില്ലറ വ്യാപാരികൾക്ക്) കൈമാറ്റം ചെയ്യുകയും, അത്തരം റീട്ടെയിലർമാർ പിന്നീട് എപ്പോഴെങ്കിലും റെയിൽവേയിൽ നിന്ന് ഡെലിവറി എടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം ചരക്കുനീക്കം തുടരുന്നുവെന്ന റീട്ടെയിലറുടെ വാദം അംഗീകരിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. ഡെലിവറി എടുക്കുന്നത് മാത്രമാണ് ചരക്കുനീക്കം

അവസാനിക്കുന്നതിന്റെ മാനദണ്ഡമെന്നും, ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്ത് സാധനങ്ങൾ എത്തുന്നതല്ല മാനദണ്ഡമെന്നും കണക്കാക്കിയാൽ, കേന്ദ്ര വില്പന നികുതി നിയമത്തിലെ 3(b) വകുപ്പിന്റെ ഒന്നാം വിശദീകരണം അസ്വാഭാവികമായ ഫലങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കും. സാധനങ്ങൾ ഡൽഹിയിൽ എത്തിയതിനുശേഷം, റെയിൽവേ രസീതുകൾ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി പത്തുപേർക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടുകയും (endorsed), പത്താമത്തെയാൾ മൂന്നുമാസത്തിന് ശേഷം ഡെലിവറി എടുക്കുകയും ചെയ്താൽ, ഡീലറുടെ വ്യാഖ്യാനമനുസരിച്ച്, സാധനങ്ങൾ ഡൽഹിയിൽ എത്തി മൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞിട്ടും ചരക്കുനീക്കം കൃത്രിമമായി തുടരുകയാണെന്ന് പറയേണ്ടിവരും."

7. എന്നിരുന്നാലും, അപ്പീലിന് വിധേയമായ വിധിന്യായത്തിൽ, ***ഗുൽജഗ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡ്*** (മേൽപ്പറഞ്ഞത്) എന്ന കേസിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, രാജസ്ഥാൻ ഹൈക്കോടതി ഡൽഹി ഹൈക്കോടതിയുടെ ഈ വീക്ഷണത്തോട് വിയോജിച്ചു. മൂന്ന് അപ്പീലുകൾ ഒരൊറ്റ വിധിന്യായത്തിലൂടെ തീർപ്പാക്കിയ കേസായിരുന്നു അത്. അപ്പീലിന് വിധേയമായ വിധിന്യായത്തിൽ ഹൈക്കോടതി ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു:

"12. അതിനാൽ, ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട സർക്കുലറുകളിൽ കമ്മീഷണർ മുന്നോട്ടുവെച്ച നിയമപരമായ നിലപാട് - അതായത് "നിയമപരമായ വശമനുസരിച്ച്, സാധനങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടുപോകണോ അതോ ട്രാൻസ്പോർട്ടറുടെ സ്ഥലത്ത് തന്നെ വയ്ക്കണോ എന്ന് തീരുമാനിക്കാൻ കൺസൈനിക്ക് ന്യായമായ സമയം ലഭിക്കുന്നതോടെ യാത്ര (ട്രാൻസിറ്റ്) (യാത്ര) അവസാനിക്കുന്നു; കാരണം ആ ന്യായമായ സമയം കഴിയുമ്പോൾ ട്രാൻസ്പോർട്ടറിൽ നിന്ന് കൺസൈനിക്ക് സാധനങ്ങളുടെ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' (പരോക്ഷമായ കൈപ്പറ്റൽ) ലഭിച്ചതായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു" എന്നത് - ശരിയായ നിയമപരമായ നിലപാടാണെന്ന്

പറയാനാവില്ല. 16.9.1997-ലെ സർക്കുലർ മൂലം ഡീലർമാർക്കുണ്ടായ ബുദ്ധിമുട്ട് പരിഹരിക്കാനെന്ന പേരിൽ 15.4.1998-ൽ പുറപ്പെടുവിച്ച തുടർ സർക്കുലർ, 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' സംബന്ധിച്ച പ്രത്യേക കാഴ്ചപ്പാട് മുന്നോട്ടുവെച്ചുകൊണ്ട് മുൻ സർക്കുലർ ഉണ്ടാക്കിയ ദോഷം പരിഹരിക്കാതെ, 10 ദിവസം എന്ന സമയപരിധി 30 ദിവസമായി നീട്ടുക മാത്രമാണ് ചെയ്തത്. വാസ്തവത്തിൽ, എല്ലാ നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികൾക്കും ബാധകമായ രീതിയിൽ നിയമത്തിന് പ്രത്യേക വ്യാഖ്യാനം നൽകിക്കൊണ്ട് ഇത്തരം സർക്കുലറുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കമ്മീഷണർക്കുള്ള അധികാരം തന്നെ സംശയാസ്പദമാണ്. ആദായനികുതി നിയമത്തിലെ 119-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം സെൻട്രൽ ബോർഡ് ഓഫ് ഡയറക്ട് ടാക്സസിന് (CBDT) അധികാരം നൽകിയിട്ടുള്ളതുപോലെ, ഇത്തരം സർക്കുലറുകൾ ഇറക്കാൻ കമ്മീഷണറെ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥകളൊന്നും രാജസ്ഥാൻ വില്പന നികുതി നിയമത്തിലോ കേന്ദ്ര വില്പന നികുതി (സി.എസ്.ടി) നിയമത്തിലോ ഇല്ല. ആ നിയമത്തിലെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ബോഡിയായ സി.ബി.ഡി.ടി-ക്ക് അധികാരം നൽകുന്ന ആദായനികുതി നിയമത്തിലെ 119-ാം വകുപ്പ് പോലും, ഒരു പ്രത്യേക നികുതിനിർണ്ണയം നടത്താനോ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു പ്രത്യേക കേസ് ഒരു പ്രത്യേക രീതിയിൽ തീർപ്പാക്കാനോ ആദായനികുതി അധികാരികളോട് ആവശ്യപ്പെടുന്ന ഉത്തരവുകളോ നിർദ്ദേശങ്ങളോ നൽകാൻ പാടില്ലെന്ന് നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ അത്തരം ഉത്തരവുകൾ കമ്മീഷണറുടെ (അപ്പീൽസ്) അപ്പീൽ അധികാരങ്ങളിലുള്ള വിവേചനാധികാരത്തിൽ ഇടപെടാൻ പാടില്ലെന്നും വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ട്, വില്പന നികുതി കമ്മീഷണർ ഇത്തരം സർക്കുലറുകൾ ഇറക്കുന്നത് ഈ കോടതിക്ക് അംഗീകരിക്കാനാവില്ല. സുപ്രീം കോടതിയോ അധികാരപരിധിയുള്ള ഹൈക്കോടതിയോ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ള

നിയമത്തിന് അനുസൃതമായി, സ്വന്തം 'അർദ്ധ-നീതിന്യായ വിവേചനാധികാരം' ഉപയോഗിച്ച് വസ്തുതാപരമായ കണ്ടെത്തലുകൾ നടത്താനും നിയമം വ്യാഖ്യാനിക്കാനും നിയമപരമായി ബാധ്യതയുള്ള നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികളുടെ വിവേചനാധികാരത്തെ ഇത്തരം സർക്കുലറുകൾ അന്യായമായി നിയന്ത്രിക്കുന്നു."

"16.9.1997, 15.4.1998 തീയതികളിലെ സർക്കുലറുകൾ വഴി ചെയ്തതുപോലെ കമ്മീഷണർ പുറപ്പെടുവിച്ച സർക്കുലറുകൾ, നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികളിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ള അർദ്ധ-നീതിന്യായ വിവേചനാധികാരത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്താനും നിയന്ത്രിക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനാൽ, 15.4.1998 (എസ്. നം. 1132A), 16.9.1997 (എസ്. നം. 1115 ബി) തീയതികളിൽ കമ്മീഷണർ പുറപ്പെടുവിച്ച മേൽപ്പറഞ്ഞ സർക്കുലറുകൾ, ഗ്രൽജഗ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡ് കേസിൽ (മേൽപ്പറഞ്ഞത്) ഈ കോടതിയുടെ ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിയുമായി വൈരുദ്ധ്യമുള്ളതാണ്. അല്ലാതെ നോക്കിയാലും, അവയ്ക്ക് നിയമപരമായ പ്രാബല്യമില്ലെന്ന് കാണാം. തൽഫലമായി, ഈ രണ്ട് സർക്കുലറുകളും അധികാരപരിധി ലംഘിക്കുന്നവയാണെന്ന് (ultra vires) കണ്ടെത്തുകയും, ഇവ ഇതിനാൽ റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

13. മേൽപ്പറഞ്ഞതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, 10 ദിവസമെന്നോ 30 ദിവസമെന്നോ ഉള്ള സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കാനും, അതിനുശേഷം 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' എന്ന ആശയം പ്രയോഗിക്കാൻ നികുതി നിർണ്ണയ അധികാരികളോട് ആവശ്യപ്പെടാനും കമ്മീഷണർക്ക് അടിസ്ഥാനമില്ലാത്തതിനാലും; നിയമത്തിലെ 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള അവശ്യ വ്യവസ്ഥകൾ ഡീലർ പാലിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പോലും, ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ കൈമാറ്റം ചെയ്തുകൊണ്ട് നടത്തുന്ന തുടർ

വിൽപനകൾക്ക് സി.എസ്.ടി (സി.എസ്.ടി) ഇളവ് നിഷേധിക്കാൻ ഇത്തരം സർക്കുലറുകൾ കാരണമാകുന്നതിനാലും; അത്തരം സർക്കുലറുകൾ അധികാരപരിധിക്ക് പുറത്തുള്ളതാണെന്ന് (ultra vires) ഇതിനകം വിധിക്കുകയും റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനാലും; നികുതിദായകന് 6(2) വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഇളവ് നിഷേധിക്കുന്നതിനെ സാധൂകരിക്കുന്ന മറ്റ് തെളിവുകളൊന്നും ഇല്ലാത്തതിനാലും, നികുതിദായകന് അത്തരം ഇളവ് അനുവദിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ടാക്സ് ബോർഡിന്റെ ഉത്തരവിൽ, റെവന്യൂ വകുപ്പ് സമർപ്പിച്ച ഈ റിവിഷൻ ഹർജികളിൽ ഇടപെടേണ്ട ആവശ്യമില്ല."

8. ഗ്രൽജഗ് കേസിലെ (മേൽപ്പറഞ്ഞത്) വിധി പിന്നീട് ഈ കോടതിക്ക് (സുപ്രീം കോടതിക്ക്) മുമ്പാകെ അപ്പീലിനായി വന്നിരുന്നു എന്ന് ഇവിടെ കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ കോടതിയിലെ രേഖകളിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നത്, നികുതിദായകൻ നിയമപരമായ മറ്റൊരു വേദി സമീപിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതിനാൽ ഇതിൽ രണ്ട് അപ്പീലുകൾ 2010 സെപ്റ്റംബർ 30-ന് തീർപ്പാക്കി എന്നാണ്. എന്നാൽ മറ്റൊരു അപ്പീൽ, അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന നികുതി തുകയുടെ അളവ് പരിഗണിച്ച് തള്ളിക്കളയുകയാണ് ഉണ്ടായത്.

9. അതനുസരിച്ച്, 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3, 6 വകുപ്പുകളിലെ വ്യവസ്ഥകളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, പ്രസ്തുത രണ്ട് സർക്കുലറുകളുടെ നിയമസാധുത ഉൾപ്പെടെയുള്ള റെവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ കേസ് ഞങ്ങൾ പരിശോധിക്കാം. ഇതൊരു അന്തർസംസ്ഥാന വിൽപന ഉൾപ്പെട്ട കേസാണെന്നും, ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള സാധനങ്ങളുടെ നീക്കത്തിനിടയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിലൂടെയാണ് വിൽപന നടന്നതെന്നുമുള്ള അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഈ കേസിലെ എതിർകക്ഷി (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ആനുകൂല്യം കൈപ്പറ്റിയിരുന്നു. അത്തരം വിൽപനകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആവശ്യമായ ഫോമുകളും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും കൃത്യമായി

ഹാജരാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നാണ് എതിർകക്ഷികളുടെ വാദം. ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് ട്രാൻസ്പോർട്ടറുടെ ഗോഡൗണിൽ ദീർഘകാലം സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചു എന്നതൊഴിച്ചാൽ, നികുതിദായകരുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് മറ്റേതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള വീഴ്ചകൾ ഉണ്ടായതായി സംസ്ഥാനത്തിന് വാദമില്ല.

10. ബോംബെ മെഷിനറി സ്റ്റോഴ്സ് എതിർകക്ഷിയായ രണ്ട് അപ്പീലുകളിൽ, സർക്കുലറുകൾ നിലവിൽ വരുന്നതിന് മുമ്പുള്ള സാമ്പത്തിക വർഷങ്ങളിലെ വിൽപനകളാണ് ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഈ വിൽപനകളിൽ, വ്യാവസായിക നികുതി ഉദ്യോഗസ്ഥൻ അതാത് ഉത്തരവുകളിൽ, ട്രാൻസ്പോർട്ടറുടെ ഗോഡൗണിൽ 30 ദിവസത്തിലധികം സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നത് ഒരു കട്ട്-ഓഫ് കാലയളവായി കണക്കാക്കി. ആ തീയതിക്ക് ശേഷം, നികുതിദായകൻ സാധനങ്ങളുടെ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' (പരോക്ഷമായ കൈപ്പറ്റൽ) നടത്തിയതായി കണക്കാക്കപ്പെടുകയും, ആ കാലയളവിനുശേഷം രാജസ്ഥാൻ സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിൽ നടന്ന വിൽപന പ്രാദേശിക വിൽപനയായി കണ്ട് സംസ്ഥാന നിയമപ്രകാരം വിൽപന നികുതി ചുമത്തുകയും ചെയ്തു. യുണികളർ കെമിക്കൽസ് കമ്പനി ഉൾപ്പെട്ട രണ്ട് അപ്പീലുകളിലെ നികുതി അധികാരികളുടെ ഉത്തരവുകളിലും ഇതേ യുക്തിയാണ് പിന്തുടർന്നത്. റെവന്യൂ വകുപ്പിന് അനുകൂലമായി ഈ വിഷയം തീരുമാനിക്കുമ്പോൾ, 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' എന്ന ആശയത്തെ ശരിവെക്കാൻ ടാക്സ് ബോർഡ് മേൽപ്പറഞ്ഞ രണ്ട് സർക്കുലറുകളെ ആശ്രയിച്ചു.

11. മേൽപ്പറഞ്ഞ സർക്കുലറുകൾ പ്രകാരം, നിശ്ചിത സമയത്തിനപ്പുറം (പിന്നീടുള്ള സർക്കുലർ പ്രകാരം 30 ദിവസം) ട്രാൻസ്പോർട്ടർ സാധനങ്ങൾ കൈവശം വയ്ക്കുന്നത്, ട്രാൻസ്പോർട്ടർ കൺസൈനിക്ക് സാധനങ്ങളുടെ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' നൽകി എന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ,

സാധനങ്ങളുടെ യാത്ര (ട്രാൻസിറ്റ്) (യാത്ര) പദവി അവസാനിക്കുകയും, ഡെലിവറി നടക്കുന്ന സമയത്തെ ചരക്കുനീക്കം അവസാനിക്കുന്ന സമയമായി വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണത്തിലെ വ്യവസ്ഥയുടെ പ്രാബല്യം നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

12. ഈ അപ്പീലുകളിൽ, സാധനങ്ങൾ ലക്ഷ്യസ്ഥാനമായ സംസ്ഥാനത്ത് എത്തിയതിന് ശേഷമാണ് ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകളുടെ കൈമാറ്റം നടന്നതെന്ന് ഞങ്ങൾ നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ചരക്കുകൾ കൈമാറ്റത്തിനായി ഒരു വാഹകനെ ഏൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണം വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ചരക്കുകൾ കാരിയറിനെ ഏൽപ്പിക്കുന്ന സമയത്ത് ചരക്കുനീക്കം ആരംഭിച്ചതായി കണക്കാക്കുമെന്നും, ആ കാരിയറിൽ നിന്ന് ഡെലിവറി എടുക്കുന്ന സമയത്ത് അത് അവസാനിക്കുമെന്നുമാണ്. മേൽപ്പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥ, ഡെലിവറി നടക്കേണ്ട സമയപരിധി നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് 'ഡെലിവറി' എന്ന പദത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നില്ല. അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, സംസ്ഥാന നികുതി വകുപ്പ് ഒരു ഉത്തരവിലൂടെ സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നത് അനുവദനീയമല്ല എന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം.

13. ഹൈക്കോടതിക്ക് മുമ്പാകെ, റെവന്യൂ അധികാരികൾ 1930-ലെ സെയിൽ ഓഫ് ഗുഡ്സ് നിയമത്തിലെ (ഇനിമുതൽ "1930-ലെ നിയമം" എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നു) 51-ാം വകുപ്പിനെയാണ് ആശ്രയിച്ചത്. എന്നാൽ പ്രസ്തുത വ്യവസ്ഥയും റെവന്യൂ വകുപ്പിനെ സഹായിക്കുന്നില്ല. 1930-ലെ നിയമത്തിലെ 51-ാം വകുപ്പ് ഇപ്രകാരമാണ്:

> **"51. ട്രാൻസിറ്റിന്റെ (ചരക്കുനീക്കത്തിന്റെ) ദൈർഘ്യം.—** (1) വാങ്ങുന്നയാൾക്കോ കൈമാറ്റത്തിനായി അയാളുടെ ഏജന്റിനോ നൽകുന്നതിനായി, സാധനങ്ങൾ ഒരു വാഹകനെയോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് ബെയിലിയെയോ ഏൽപ്പിക്കുന്ന സമയം മുതൽ, വാങ്ങുന്നയാളോ അയാളുടെ ഏജന്റോ ആ കാരിയറിൽ നിന്നോ ബെയിലിയിൽ

നിന്നോ സാധനങ്ങൾ ഡെലിവറി എടുക്കുന്നത് വരെ, സാധനങ്ങൾ 'യാത്രാമധ്യേ ആണെന്ന് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

(2) നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് എത്തുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ വാങ്ങുന്നയാളോ അയാളുടെ ഏജന്റോ സാധനങ്ങളുടെ ഡെലിവറി കൈപ്പറ്റുകയാണെങ്കിൽ, അതോടെ യാത്ര (ട്രാൻസിറ്റ്) അവസാനിക്കുന്നു.

(3) നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് സാധനങ്ങൾ എത്തിയതിന് ശേഷം, താൻ വാങ്ങുന്നയാൾക്കോ അയാളുടെ ഏജന്റിനോ വേണ്ടി സാധനങ്ങൾ കൈവശം വെച്ചിരിക്കുകയാണെന്നും, വാങ്ങുന്നയാൾക്കോ ഏജന്റിനോ വേണ്ടി ഒരു ബെയിലിയായി തുടരുകയാണെന്നും കാരിയറോ മറ്റ് ബെയിലിയോ വാങ്ങുന്നയാളെയോ ഏജന്റിനെയോ അറിയിക്കുകയോ സമ്മതിക്കുകയോ ചെയ്താൽ, യാത്ര അവസാനിക്കുന്നു. വാങ്ങുന്നയാൾ സാധനങ്ങൾക്ക് മറ്റൊരു ലക്ഷ്യസ്ഥാനം സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടാകാം എന്നത് ഇതിൽ പ്രസക്തമല്ല.

(4) വാങ്ങുന്നയാൾ സാധനങ്ങൾ നിരസിക്കുകയും , എന്നാൽ കാരിയറോ മറ്റ് ബെയിലിയോ സാധനങ്ങൾ തുടർന്നും കൈവശം വെച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ, വിറ്റയാൾ സാധനങ്ങൾ തിരിച്ചെടുക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചാൽ പോലും, യാത്ര അവസാനിച്ചതായി കണക്കാക്കില്ല.

(5) വാങ്ങുന്നയാൾ വാടകയ്ക്കെടുത്ത ഒരു കപ്പലിലേക്ക് സാധനങ്ങൾ എത്തിക്കുമ്പോൾ, സാധനങ്ങൾ കൈവശം വെച്ചിരിക്കുന്നത് ഒരു കാരിയർ എന്ന നിലയിലാണോ അതോ വാങ്ങുന്നയാളുടെ ഏജന്റ് എന്ന നിലയിലാണോ എന്നത് ഓരോ കേസിലെയും സാഹചര്യങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കും.

(6) വാങ്ങുന്നയാൾക്കോ അയാളുടെ ഏജന്റിനോ സാധനങ്ങൾ നൽകാൻ കാരിയറോ മറ്റ് ബെയിലിയോ അന്യായമായി വിസമ്മതിക്കുകയാണെങ്കിൽ , യാത്ര അവസാനിച്ചതായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

(7) വാങ്ങുന്നയാൾക്കോ അയാളുടെ ഏജന്റിനോ സാധനങ്ങളുടെ ഭാഗികമായ ഡെലിവറി നടത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ബാക്കിയുള്ള സാധനങ്ങൾ യാത്രാമധ്യേ വെച്ച് തടയാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ, മുഴുവൻ സാധനങ്ങളുടെയും കൈവശാവകാശം വിട്ടുകൊടുക്കാനുള്ള ധാരണയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ആ ഭാഗിക ഡെലിവറി നടത്തിയതെങ്കിൽ ഇത് ബാധകമല്ല."

14. സാധനങ്ങൾ എപ്പോൾ 'യാത്രാമധ്യേ ആണെന്ന് കണക്കാക്കാമെന്ന് പ്രസ്തുത വകുപ്പിന്റെ (1)-ാം ഉപവ്യവസ്ഥ വ്യക്തമാക്കുന്നു; ട്രാൻസിറ്റ് അവസാനിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ (3)-ാം ഉപവ്യവസ്ഥയിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു. വാങ്ങുന്നയാൾക്കോ അയാളുടെ ഏജന്റിനോ വേണ്ടി താൻ സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നുവെന്ന് കാരിയർ (വാഹകൻ) നൽകുന്ന സമ്മതമാണ് ആ വ്യവസ്ഥ. ഈ അപ്പീലുകളിൽ, സ്വതന്ത്രനായ ട്രാൻസ്പോർട്ടർ അത്തരമൊരു അംഗീകാരം നൽകിയതായി സൂചിപ്പിക്കുന്ന രേഖകളൊന്നുമില്ല. അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, ഹൈക്കോടതി വിധിയിൽ എന്തെങ്കിലും ഇടപെടൽ ആവശ്യമാണെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നില്ല.

15. ***അർജൻ ദാസ് ഉപ്പൽ*** കേസിൽ (മേൽപ്പറഞ്ഞത്), 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറിക്ക് സമാനമായ ഒരു തത്വം വിശദീകരിച്ചിരുന്നു; ആ വിധിയിലെ പ്രസക്തമായ ഭാഗം ഞങ്ങൾ നേരത്തെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും, ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പിന്റെ വ്യവസ്ഥകൾ വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ അത്തരം നിർവ്വചനം ഉചിതമല്ല. ആ വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണത്തിൽ ഒരു നിയമപരമായ സങ്കൽപ്പം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

കൈമാറ്റത്തിനായി കാരിയറിനെ ഏൽപ്പിച്ച സാധനങ്ങളുടെ, ഒരു സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കുള്ള നീക്കം, ആ കാരിയറിൽ നിന്ന് ഡെലിവറി എടുക്കുന്ന സമയത്ത് അവസാനിക്കും എന്നതാണ് ആ സങ്കൽപ്പം. പ്രസ്തുത വ്യവസ്ഥയിൽ നേരിട്ടോ പരോക്ഷമായോ 'അപ്രകാരം കണക്കാക്കപ്പെടാവുന്ന ഡെലിവറി' എന്നൊരു ആശയമില്ല. നിയമം സാധാരണ നിലയിൽ വായിക്കുമ്പോൾ , 1956-ലെ നിയമത്തിലെ 3(b) വകുപ്പിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി, ആ വകുപ്പിന്റെ ആദ്യ വിശദീകരണം പരിഗണിച്ചാൽ, ഡെലിവറി എടുക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ചരക്കുകളുടെ നീക്കം അവസാനിക്കുകയുള്ളൂ. പ്രസ്തുത വകുപ്പിനുള്ളിലെ "ഡെലിവറി" എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിനും വ്യാപ്തിക്കും യോഗ്യത നൽകുന്നതിന് കൂടുതൽ വാക്കുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താൻ അവിടെ അവസരമില്ല. ആ വാക്കിന് വിപുലമായ അർത്ഥം നൽകുന്നതിൽ നിന്ന് നിയമനിർമ്മാണ സഭ വിട്ടുനിൽക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. 2011-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നം.2217-ൽ അപവദിത വിധിയിൽ, നികുതി നിയമങ്ങളിൽ അനുമാനങ്ങൾക്ക് സ്ഥാനമില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി ശരിയായി നിരീക്ഷിച്ചു. അർജൻ ദാസ് ഗുപ്ത കേസിൽ ഡൽഹി ഹൈക്കോടതി ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് നൽകിയ വ്യാഖ്യാനം നിയമത്തിന്റെ ശരിയായ നിലപാടല്ല വ്യക്തമാക്കുന്നത് എന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം. 1956-ലെ നിയമത്തിലെ മേൽപ്പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം ഏതെങ്കിലും നികുതിദായകനോ ഡീലറോ ഉദ്ദേശിക്കാത്ത ആനുകൂല്യം നേടുന്നതായി അധികാരികൾക്ക് തോന്നുന്നുവെങ്കിൽ, അതിനുള്ള ശരിയായ മാർഗ്ഗം നിയമഭേദഗതിയാണ് . വ്യാപാര സമ്പ്രദായങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള സ്വന്തം ധാരണയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമവ്യവസ്ഥകൾക്ക് സ്വന്തമായ വ്യാഖ്യാനം നൽകാൻ നികുതി അധികാരികൾക്ക് കഴിയില്ല. നിയമനിർമ്മാണ സഭയുടെ വീഴ്ചകൾ പരിഹരിക്കാനെന്നോണം, നിയമവ്യവസ്ഥകളിലേക്ക് വാക്കുകൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്ന ഫലമാണ് ഈ ഭരണപരമായ നടപടിയിലൂടെ ഫലത്തിൽ ഉണ്ടാവുക.

16. ഈ കാരണങ്ങളാൽ, ഈ നാല് അപ്പീലുകളിലുമുള്ള ഹൈക്കോടതി വിധിന്യായങ്ങളിൽ ഇടപെടാൻ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. അപ്പീലുകൾ തള്ളുന്നു. അനുബന്ധ അപേക്ഷകളും ഇതോടൊപ്പം തീർപ്പാക്കപ്പെട്ടതായി കണക്കാക്കുന്നു.

കോടതി ചെലവുകൾ സംബന്ധിച്ച് ഉത്തരവിടുന്നില്ല.

ദിവ്യ പാണ്ഡെ അപ്പീലുകൾ തള്ളി.